

بررسی کارنامه دو ساله دولت سیزدهم، در سالروز انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰

راه طی شده

گروه سیاسی: ۲۸ خرداد ۱۴۰۰ بود که سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری برگزار شد و مردم ایران با حضور پای صندوق‌های رأی حجت‌الاسلام والمسلمین سیدابراهیم رئیسی را به عنوان رئیس جمهور انتخاب کردند.

اکنون دولت سیزدهم تقریباً نیمی از عمر چهار ساله خود را سپری کرده و از همین رو می‌توان به نسبت اقداماتی که طی ۲۲ ماه گذشته انجام داده، عملکردش را مورد بررسی و قضاوت قرار داد.

آنچه در طول ۸ سال دوره ریاست جمهوری حسن روحانی اتفاق افتاد، چیزی غیر از ناکارآمدی در حوزه‌های مختلف از قبیل سیاسی و اقتصادی، بیگانگی با مردم و فرار از پاسخگویی به ملت ایران نبود. علاوه بر اینها در دولت‌های یازدهم و دوازدهم شاهد بودیم حسن روحانی با گره زدن سرنوشت و سیاست خارجی کشور به برجام، عملاً ظرفیت‌های داخلی کشور را به تعطیلی کشاند.

■ کنترل و مبارزه با کرونا

بنا بر گزارش فارس، مرگ روزانه ۷۰۰ نفر به دلیل بیماری کووید، ضعف مفرط مجموعه‌های دولتی در مدیریت بحران کرونا و ممانعت دولت‌های غربی از ورود واکسن کووید به کشور یکی از چالش‌های مهم دولت سیزدهم در شروع فعالیت خود بود. با این حال دولت توانست کارنامه بسیار خوبی از خود در زمینه کنترل و مبارزه با کرونا بر جا گذارد، بنابراین می‌توان گفت که مهار کرونا یکی از اقدامات بسیار ارزشمند دولت سیزدهم بود. تولید واکسن در کنار واردات آن که با تلاش دولت انجام شد، موجب شد آمار فوتی‌ها و مبتلایان به کرونا در کشور روزبه‌روز پایین‌تر بیاید تا جایی که بعد از مدتی شرایط این بیماری در کشور عادی شد. روی کار آمدن دولت سیزدهم و عزم جدی رئیس جمهور، سبب شد وی شخصاً پیگیر خرید و ثبت سفارش واکسن شود.

تماس‌های شخصی ابراهیم رئیسی با رئیس جمهور چین زمینه خرید واکسن سینوفارم از این کشور را فراهم کرد. این تلاش‌ها موجب شد ایران که یک زمان به‌شدت نیازمند واردات واکسن بود به تولیدکننده آن تبدیل شود و دیگر نیازی به واردات واکسن نداشته باشد و به لطف تلاش دانشمندان جوان از یک واردکننده واکسن کرونا به صادرکننده آن تبدیل شد.

■ تلاش برای پیشرفت اقتصادی

بر اساس آنچه در گزارش دستگاه‌های اجرایی آمده، دولت در راستای توسعه و کارآمدسازی نظام مالیاتی کشور به منظور کاهش وابستگی اقتصاد کشور به صادرات نفت خام و خام‌فروشی با رویکرد جلوگیری از فرار مالیاتی و تسهیل فرایندهای مالیات‌ستانی، قانون «پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان» مصوب ۲۱ مهرماه ۱۳۹۸ را به صورت مرحله‌ای اجرا کرده است. بر اساس آنچه در گزارش‌های دولت اعلام شده، در نتیجه اقدامات دولت، بالغ بر ۴۷۲ همت (هزار میلیارد تومان) در سال ۱۴۰۱ درآمد مالیاتی وصول شده که نسبت به سال ۱۴۰۰، رشد ۵۴ درصدی داشته است که این افزایش عمدتاً از محل مودیان جدید مالیاتی، جلوگیری از فرار مالیاتی و وصول معوقات مالیاتی بوده است. ایجاد و امکان پیاده‌سازی روش‌های داده‌کاوی و تقاطع‌گیری داده‌ها و پیاده‌سازی الگوریتم‌های کشف فرار مالیاتی

در پایگاه اطلاعاتی هویتی، عملکردی و دارایی مودیان مالیاتی در راستای اجرای قانون «پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان»، تفکیک حساب‌های شخصی از حساب‌های تجاری بر اساس تعداد و مبلغ تراکنش با هدف جلوگیری از سوءاستفاده از حساب‌های شخصی افراد و همچنین تکمیل نظام شناسایی و ثبت‌نام مودیان در اجرای مواد ۱۰ و ۱۱ قانون «پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان»، اتصال حدود ۱۸۸ میلیون پذیرنده بانکی (POS) ساماندهی شده و بیش از ۹۳ میلیون پذیرنده به پرونده‌های مالیاتی، اجرای پروژه ایجاد زیرساخت‌های تولید اظهارنامه پیش فرض الکترونیکی با ۶۰ درصد پیشرفت و ابلاغ الکترونیکی تمام اوراق مالیاتی به صورت ۱۰۰ درصد محقق شده در راستای تسهیل فرآیندهای مالیات‌ستانی و حذف مراجعه حضوری مودیان در سراسر کشور از جمله اقداماتی است که دولت سیزدهم در کارنامه دارد.

■ توسعه صادرات

یکی از راهبردهای دولت در حوزه تحول اقتصاد توسعه صادرات است که بر اساس آنچه در گزارش هیات دولت آمده از طریق فعال‌سازی ظرفیت‌های تجارت خارجی بوده است؛ در همین راستا ۱۲۲۰۵۶ هزار تن کالا در سال ۱۴۰۱ به ارزش ۵۳۱۶۶ میلیون دلار صادر شده که نسبت به سال قبل ۰،۱۵ درصد از لحاظ وزنی کاهش و

۹،۷ درصد از نظر ارزشی افزایش داشته است. افزایش ۱۰ درصدی متوسط قیمت هر تن کالای صادراتی به ۴۳۶ دلار در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل، کسب تراز تجاری مثبت در مجموع به میزان ۱۹ میلیارد دلار با ۸۴ کشور، فعال‌سازی کمیسیون‌های مشترک اقتصادی با کشورهای چین و عراق، انعقاد تفاهنامه با شرکت‌های بیمه در کشورهای همسایه به منظور تسهیل صادرات (انعقاد تفاهنامه با شرکت RNRC روسیه و انعقاد تفاهنامه با شرکت VSK INSURANCE HOUSE روسیه) و انعقاد موافقتنامه و تفاهنامه در امور گمرکی کشور با دولت‌های روسیه، ترکمنستان، ازبکستان، چین، تایلند، ترکیه، کوبا، زیمبابوه، ونزوئلا، عمان، غنا و پاکستان از دیگر اقداماتی بوده که دولت سیزدهم در این راستا انجام داده است.

■ حمایت از فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان و فناوری

حمایت از فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان و فناوری هم از دیگر محورهایی بود که دولت برای حمایت از کسب و کارها اتخاذ کرده بود؛ بر این اساس شاهد ارتقای ۷ پله‌ای جایگاه ایران در نظام نوآوری جهانی و رسیدن به عدد ۵۷ و افزایش ۷۸،۷ درصدی فروش شرکت‌های مستقر در پارک‌ها و مراکز رشد (از ۱۹۶،۰۳۱ میلیارد ریال در سال ۱۴۰۰ به ۲۵۰،۴۱۹ میلیارد ریال در سال ۱۴۰۱) بودیم.

پاکستان، اعضای تفاهنامه میان استانداری کرمانشاه با اقلیم کردستان عراق درباره بازگشایی بازارچه مرزی تپله‌کوه، فعال شدن بازارچه یزدان با افغانستان و... از اقدامات دولت در این حوزه است.

■ توسعه روابط با کشورهای دوست و همسایان

دولت در حوزه توسعه روابط با کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز هم گام‌های خوبی برداشته که در این زمینه اقدامات زیر برای دولت ثبت شده است. سفر رئیس جمهور اسلامی ایران به تاجیکستان، ترکمنستان، روسیه و ازبکستان، سفر سران کشورهای هم‌چون تاجیکستان، ترکمنستان، قزاقستان، روسیه، ارمنستان، ازبکستان به ایران، حل و فصل مشکل بدهی کشورمان به ترکمنستان و تبدیل این معضل چند ساله به مبنای همکاری در حوزه تجاری و انرژی در خلال سفر رئیس جمهوری و هیأت همراه به عشق‌آباد و امضای چند توافقنامه همکاری در سفر رئیس شورای مصلحت خلق ترکمنستان به ایران و امضای چندین موافقتنامه در سفر رئیس جمهور تاجیکستان به تهران و توسعه قابل توجه روابط از اقدامات دولت سیزدهم در این حوزه بوده است. توسعه روابط با چین از راهبردهای دیگر بود که دولت در نظر داشت و در همین رابطه هم شاهد سفر رئیس جمهور اسلامی ایران به پکن در بهمن ۲۰۱۴، سفر وزیر امور خارجه به چین در دی ۱۴۰۰ و فروردین ۱۴۰۱، سفر معاون نخست‌وزیر چین به ایران در آذر ۱۴۰۱، امضای اسناد متعدد راهبردی فی‌مابین و بویژه آغاز اجرایی شدن سند همکاری‌های راهبردی ۲۵ ساله بین ۲ کشور در سفر وزیر امور خارجه به چین، میانجی‌گیری چین برای انجام مذاکرات بین ایران و عربستان، تداوم افزایش خرید نفت از ایران توسط چین و برگزاری رزمایش نظامی مشترک ایران، روسیه و چین بودیم. توسعه روابط با روسیه نیز از دیگر راهبردهای دولت سیزدهم بود. در همین راستا هم در دی‌ماه ۱۴۰۰ سفر رئیس جمهور اسلامی ایران به مسکو انجام شد و وزیر امور خارجه کشورمان هم ۵ سفر به روسیه داشت (مهر و اسفند ۱۴۰۰ شهریور ۱۴۰۱ و فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۲).

■ سفر به آمریکای لاتین

سفر رئیس جمهور کشورمان به کشورهای آمریکای لاتین هم از اقدامات دیگری بود که در حوزه توسعه روابط با کشورهای دنیا انجام شد؛ این سفر به مدت ۵ روزه انجام شد و رئیس جمهور در این سفر با همتایان خود در ونزوئلا، کوبا و نیکاراگوئه دیدار کرد. اهمیت این سفر و دیدار رئیسی با مادورو و سایر روسای جمهور در آمریکای لاتین موجب شد این سفر از طرف آمریکا دنبال شود و به همین دلیل واکنش سخنگوی شورای امنیت ملی کاخ سفید را هم به دنبال داشت. سفر رئیسی به آمریکای لاتین و بازدید از ۳ کشور ونزوئلا، نیکاراگوئه و کوبا برای یک هفته به یکی از موضوعات محوری و اهتمام رسانه‌های جهانی تبدیل شده؛ سفری که هر رسانه‌ای در جهان متناسب با خط مشی خود به پوشش آن پرداخت اما در نهایت حتی رسانه‌های ضدایرانی هم نتوانستند دستاوردهای آن را انکار کنند. امضای ۲۸ سند همکاری و توافق برای تعاملات بیشتر اقتصادی و در مجموع امضای ۲۵ سند همکاری از دستاوردهای سفر رئیس جمهور به آمریکای لاتین بود.

مشترکی میان ایران و آمریکای لاتین شکل بگیرد. بسیاری از رهبران آزادی‌خواه آمریکای لاتین اکنون جنبه‌ای بین‌المللی پیدا کرده‌اند و آنها را نمی‌توان محصور به یک ملت خاص دانست؛ آنچنان که جنبه کاربزماتیک و هدایتگر «ارنستو چگوارا» و «فیدل کاسترو» به عنوان رهبران کوبا برای جوانان عدالت‌خواه دیگر ملل نیز الهام‌بخش بود. در این فضا تقویت روابط فرهنگی میان ایران و آمریکای لاتین مجرای برای ظهور روایت‌هایی است که آرمان عدالت را به نقطه پیوندبخش ملل تبدیل می‌کند.

در حاشیه سفر ۵ روزه رئیس جمهور به کاراکاس، ماناگوآ و هاوانا یکی از مواردی که در این شهرها بسیار به چشم می‌آمد، روزمره شدن هنر انقلابی بود. شعر و آواز، نقاشی، مجسمه‌سازی و سایر هنرهایی که بخش ثابتی از زندگی روزمره مردم آمریکای لاتین را تشکیل می‌دهد در پیوندی قوی با روح انقلابی این سرزمین‌ها شکل گرفته است. سیمون بولیوار در ونزوئلا، ساندینو در نیکاراگوئه و چگوارا در کوبا آنچنان در بطن زندگی روزمره مردم جا دارند که گویا هیچگاه این جهان را ترک نکرده‌اند. پیوند هنر و انقلاب در این کشورها باعث شد تا در فرصت محدودی که در ۳ کشور مذکور حاضر بودم چشم از دیوارهای رنگارنگ شهر که به مثابه کتبی مصور راوی رنج‌ها و آرمان‌های این ملل بود، بردارم. در مسیر حرکت به سمت آرامگاه «هوگو چاوز» در کاراکاس اما در کنار قهرمانان انقلابی آمریکای لاتین سیمای آشنای مردی را دیدم که قهرمان سرزمینی دوردست برای مردم

ضرورت تقویت تبادلات فرهنگی میان ایران و آمریکای لاتین در سایه گسترش تعاملات سیاسی و اقتصادی

همزبانی با دستور زبان مقاومت

عایدی‌های مالی، یک امتیاز سیاسی مطلوب در میانه تغییرات جهانی است. درخواست ایران برای عضویت در گروه بریکس که یکی از اعضای فعلی آن برزیل است و احتمالاً بزودی آرژانتین نیز به آن اضافه می‌شود مود این واقعیت است که گزینش‌های ایران در برابر فشار غرب، پیوند جدی با آمریکای لاتین دارد.

با در نظر گرفتن اهمیت اقتصادی، سیاسی و امنیتی رابطه ایران و آمریکای لاتین نمی‌توان از اهمیت مراودات فرهنگی با این کشورها چشم‌پوشی کرد. آمریکای لاتین در یکی از دورترین نقاط کره زمین نسبت به ایران قرار دارد. فقدان مرز، زبان، تاریخ و مذهب مشترک باعث می‌شود در نگاه اول میان مردم این جوامع کمترین شباهتی پیدا کنیم. با این حال تجربه چند سده گذشته جوامع در مبارزه با استعمار اروپایی و استعمار آمریکایی باعث شده نظام معنایی

همانند کوبا و نیکاراگوئه نیز می‌تواند پی گرفته شود. در کنار وجه اقتصادی تعاملات میان ایران و آمریکای لاتین، نمی‌توان از وجه سیاسی و امنیتی این روابط نیز چشم‌پوشی کرد. دومینوی قدرت گرفتن دولت‌های سیزدهم و ریاست جمهوری حجت‌الاسلام سیدابراهیم رئیسی گرم‌تر شد. امضای سند همکاری ۲۰ساله تهران و کاراکاس در جریان سفر سال گذشته نیکولاس مادورو به کشورمان و افزایش صادرات ایران به ونزوئلا به ۳ میلیارد دلار از جمله این موارد بود. سفر هفته گذشته رئیس جمهور به ۳ کشور ونزوئلا، نیکاراگوئه و کوبا را باید در امتداد همین مسیر فهم کرد. آنچنان که ایران چشم‌انداز میان‌مدت افزایش صادرات ۲۰ میلیارد دلاری به ونزوئلا را در سر دارد و بیشتر تفاهنامه‌های میان کشور نیز حول این هدف تدوین شده است؛ مساله‌ای که در مقیاس کوچک‌تری در دیگر کشورهای این منطقه

از قدرت‌های پزشکی جهان از دیگر نمونه‌های روابط دوجانبه سودمند با کشورهای آمریکای لاتین بود که در تولید واکسن مشترک ایران و کوبا پدیدار شد. در چنین فضایی تنور روابط ایران و آمریکای لاتین با آغاز دولت سیزدهم و ریاست جمهوری حجت‌الاسلام سیدابراهیم رئیسی گرم‌تر شد. امضای سند همکاری ۲۰ساله تهران و کاراکاس در جریان سفر سال گذشته نیکولاس مادورو به کشورمان و افزایش صادرات ایران به ونزوئلا به ۳ میلیارد دلار از جمله این موارد بود. سفر هفته گذشته رئیس جمهور به ۳ کشور ونزوئلا، نیکاراگوئه و کوبا را باید در امتداد همین مسیر فهم کرد. آنچنان که ایران چشم‌انداز میان‌مدت افزایش صادرات ۲۰ میلیارد دلاری به ونزوئلا را در سر دارد و بیشتر تفاهنامه‌های میان کشور نیز حول این هدف تدوین شده است؛ مساله‌ای که در مقیاس کوچک‌تری در دیگر کشورهای این منطقه

صادق فرامرزی: ۲ دهه از باز شدن باب جدیدی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی با عنوان روابط ایران و آمریکای لاتین می‌گذرد؛ بابی که هرچند هیچ‌گاه بسته نبوده و دولت‌هایی همچون کوبا و نیکاراگوئه از همان نخستین سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی روابط گرمی با تهران داشته‌اند اما از دهه ۸۰ خورشیدی و به طور ویژه با گرم شدن روابط ایران و ونزوئلا به شکل ویژه‌ای گشوده شد. در این میان روایت‌های متعددی در استقبال و رد این روابط طرح شده است. سرزمین‌های ثروتمند، ملت‌های آزادی‌خواه و دولت‌هایی که در مواجهه با منشی استکباری آمریکا مواضع همسویی با ایران داشتند باعث شد پس از دهه‌ها غفلت نسبت به این منطقه استراتژیک، ایران نیز به عنوان یک بازیگر مهم برای نفوذ در این منطقه گام بردارد. این خیز البته مختلفی نیز در داخل داشت که جریان‌های غربگرا سرآمد آن به حساب می‌آیند. غربگرایان از سویی رابطه با آمریکای لاتین را تنش‌آفرین می‌دانستند که با عصبانیت دولت آمریکا همراه می‌شود و از سوی دیگر تقویت ارتباط تهران با دیگر ملل آزادی‌خواه جهان را سدی در برابر تئوری‌های سیاست خارجی خود مبنی بر هضم شدن در نظم موجود می‌دانستند؛ آنچنان که در تجربه ۸ ساله ریاست جمهوری حسن روحانی عملاً روابط ایران و آمریکای لاتین به دوری و دوستی و نهایتاً اعطای رأی منفی به قطعنامه‌هایی که علیه این کشورها صادر می‌شد منتهی شد. روحانی حداقل ۹۲ تا ۱۴۰۰، تنها یک‌بار و آن هم برای تحویل ریاست جنبش غیرمتعهدها به کاراکاس رفت و عملاً گامی برای تقویت روابط میان ایران و آمریکای لاتین برداشت. رسانه‌های اصلاح‌طلب نیز اخبار کودتا، شکست انتخاباتی و بحران اقتصادی دولت‌های همسو با ایران را با آب و تاب پوشش می‌دادند و حتی در برابر دولت موفق «لور مورالس» که در مجامع بین‌المللی تحریم ایران را محکوم می‌کرد هم موضع خصمانه داشتند.

با تمام این اوصاف اما پرونده آمریکای لاتین در سیاست خارجی ۲ دهه اخیر ایران همواره باز بوده و مواهب اقتصادی و سیاسی قابل توجهی نیز برای کشورمان داشته است؛ چه در دهه ۸۰ که ونزوئلا تبدیل به برگ برنده ایران در برابر تحریم بنزین شد و چه در دهه ۹۰ که صادرات بنزین ایران به ونزوئلا مقدمه‌ای برای شکل‌گیری یک بلوک تحریمی و دریافت طلا در برابر بنزین شد. همکاری با کوبا به عنوان یکی